HE 87/2021 vp
Suojeluasiantuntija Liisa Toopakka
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
TaV 26.5.2021

HE 87/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi energian alkuperätakuista

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa seuraavaa:

Lähtökohtaisesti luonnonsuojeluliitolla ei ole suurempaa huomautettavaa hallituksen esityksestä laajentaa alkuperätakuu koskemaan kaasua ja vetyä, lämpöä ja jäähdytystä, ydinvoimalla tuotettua sähköä sekä hukkalämpöä ja -kylmää. Olemme tyytyväisiä siihen, kuinka alkuperätakuujärjestelmä on toteutettu Suomessa. Toivomme, että toimiva ja luotettava alkuperätakuujärjestelmä saisi yhä useamman kuluttajan valitsemaan uusiutuvaa energiaa. Toivomme myös, että valtio ja muut julkiset tahot ostavat itselleen ainoastaan uusiutuvaa energiaa ja valitsevat uusiutuvista vaihtoehdoista ne, joilla on vähiten sivuvaikutuksia luontoon ja ympäristöön.

Luonnonsuojeluliitto on perustanut kansainvälisen energian ympäristömerkkijärjestelmän

Luonnonsuojeluliiton EKOenergia on kansainvälisesti tunnistettu tapa osoittaa energian alkuperän ympäristöystävällisyys. Merkin vaatimukset ovat alkuperätakuun myöntämistä tiukemmat. Hallituksen esityksen luvussa 2.1 mainitaan unioninlaajuinen ympäristömerkki. EKOenergia on Euroopan laajuinen ympäristömerkki, joka sai kuukausi sitten Euroopan kansalaisen palkinnon. EU:n laajuista ympäristömerkkijärjestelmää ei siis tarvitsisi lähteä kehittämään tyhjästä.

Energian tuotannolla on vaikutuksia myös luontoon ja ympäristöön

Kuluttajalle voisi olla arvokasta lisätietoa se, millä tavalla uusiutuva energia on tuotettu. Esimerkiksi tällä hetkellä metsäbiomassan kestävyyskriteerit ovat puutteelliset, joten pelkkä uusiutuvaksi osoittava alkuperätakuu ei riitä vielä varmistamaan energian kestävyyttä. Asia korostuu kun lämmöntuotanto lisätään alkuperätakuun piiriin, koska iso osa Suomessa tuotetusta uusiutuvasta lämmöstä on peräisin metsäbiomassoista.

Kappalessa 4.3.1 Taloudelliset ja muut vaikutukset toiminnanharjoittajiin todetaan, että

"*Lämmön ja jäähdytyksen tuottajilla olisi ehdotuksen myötä mahdollisuus saada tuloja alkuperätakuiden myynnistä. Alkuperätakuilla olisi mahdollista käydä kauppaa niin kansallisesti kuin jäsenvaltioiden välillä."*

Haluamme tuoda esiin huolen siitä, että ilman fyysistä yhteyttä järjestelmä olisi kuluttajille hämmentävä ja luo riskejä kaksoislaskennalle.

Esimerkiksi EKOenergian kriteeristössä sallitaan jäljitettävyystodistuksen erillinen myynti, mutta ne on käytettävä sen kaukolämpöverkon sisällä, jossa lämpö on tuotettu.

Lisätiedot:

- suojeluasiantuntija Liisa Toopakka, puhelin 040 5042 989, liisa.toopakka@sll.fi
- EKOenergia-merkin ohjelmapäällikkö Steven Vanholme, puhelin 050 5687 385, steven.vanholme@sll.fi